

یک اصلاح غیر قیمتی انرژی

دولت پیشتر اعلام کرده بود که فعلاً افزایش قیمت انرژی را در دستور کار ندارد اما اصلاح غیر قیمتی به سرعت انجام خواهد شد. در این راستا مرحله نخست طرح آزمایشی تخصیص گازوئیل به ناوگان حمل و نقل جاده‌ای کشور تا پایان شهریور به اتمام می‌رسد. به گزارش مهر، کرامت‌ویس کریمی، مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران گفت: مرحله نخست طرح آزمایشی تخصیص گازوئیل به ناوگان حمل و نقل جاده‌ای کشور تا پایان شهریور به اتمام می‌رسد و در این طرح، دیگر به خودروهایی که با برنامه یا صورت وضعیت مسافری صوری داشته باشند، گازوئیل با قیمت یارانه‌ای تعلق نمی‌گیرد. او در ادامه افزود: در دو سال گذشته بیش از ۴۰۰ هزار سند حمل بار و مسافر صوری را شناسایی و با متخلفان برخورد کرده است.

حسابرسی سیستمی می‌شود

دفتر حسابرسی سیستمی و ریسک و تمکین مالیاتی در این سازمان به منظور تکمیل رزجیره ارائه خدمات مالیاتی فناوریانه و محاسبه و مطالبه مالیات به صورت سیستمی تشکیل می‌شود. سیدمحمد هادی سبحانیان، رئیس کل سازمان امور مالیاتی گفت: با تشکیل دفتر حسابرسی سیستمی و ریسک و تمکین مالیاتی و ایجاد ساختار مربوطه در سازمان امور مالیاتی کشور، گامی دیگر برای دستیابی به هدف تسهیل و تسریع پیشبرد امور مؤدیان در ارائه خدمات مطلوب مالیاتی و هوشمندسازی نظام مالیاتی برداشته شد. او با اشاره به «بخشنامه تهیه و تنظیم لایحه قانون بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور» مبنی بر «هوشمندسازی نظام مالیاتی به‌ویژه جایگزینی سازوکارهای سیستمی و هوشمند به جای تشخیص مبتنی بر نظر ممیزین مالیاتی و افزایش یک واحد درصدی نسبت درآمد مالیاتی به تولید ناخالص داخلی و رسیدن آن به ۱۰ واحد درصد در انتهای برنامه هفتم»، بر ایجاد دفتر حسابرسی سیستمی در تحقق این امر تأکید کرد. گفتنی است بخشنامه تهیه و تنظیم لایحه قانون بودجه سال ۱۴۰۴ کل کشور یکم شهریورماه از سوی رئیس‌جمهور به همه دستگاه‌ها ابلاغ شده است.

توقف وام مسکن روستایی

پرداخت وام مسکن روستایی توسط بانک‌ها متوقف شد. به گزارش تسنیم، عطاالله زمانی مظفرآبادی، مدیرکل بنیاد مسکن انقلاب استان تهران با بیان این مطلب از امکان ثبت‌نام در طرح نهضت ملی مسکن خبر داد و درباره شرایط دریافت تسهیلات ساخت مسکن روستایی اظهار کرد امسال در استان تهران ۴۰۰۰ فقره تسهیلات ۲۵۰ میلیون به مردم پرداخت می‌شود. تاکنون ۲۹۳۳ هزار پرونده تشکیل و برای عقد قرارداد بانکی به بانک‌ها معرفی شده‌اند. از این تعداد معرفی شده به بانک‌ها حدود ۷۶۸ واحد جذب تسهیلات داشته‌اند و ۱۰۰ پرونده از سهمیه استان تهران باقی مانده است. او با یادآوری این که ۵۳۰ روستا با بیش از ۲۰ خانوار استان تهران طرح هادی دارند، افزود: این طرح هر ۱۰ سال یک بار نیازمند بازنگری است یعنی هر سال باید ۵۳ طرح بازنگری شود. طرح‌هایی از سنوات قبل باقی مانده بود که سال گذشته حدود ۸۰ طرح بازنگری شد و امسال هم با بازنگری ۸۰ طرح تمامی طرح‌ها بازنگری شده و به اتمام می‌رسند.

جهان اقتصاد

غول‌ها در راه ابریشم نوین

سرمایه‌های عظیم آسیایی‌ها به مسیر جدیدی غیر از کشورهای غربی می‌روند

سال ۲۰۱۸ به ۲۶ میلیارد دلار در سال گذشته افزایش یافته است. در اقتصاد، سرمایه‌گذاری سبز GI به نوعی از سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی FDI اشاره دارد که در آن یک شرکت فعالیت‌های خود را در یک کشور خارجی پایه‌ریزی می‌کند. در مقابل، سرمایه‌گذاری آمریکا از حدود ۴ میلیارد دلار به کمتر از ۷ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۳ رسید. تحلیلگران سازمان بین‌دولتی تجارت و توسعه سازمان ملل متحد تخمین زده‌اند که در سال گذشته بیش از سه چهارم سرمایه‌گذاری گرین فیلد آسیا در کشورهای خلیج فارس برای تأسیسات تولیدی بوده؛ تأسیساتی که کالاهایی از فلزات اساسی گرفته تا الکترونیک و خودرو تولید می‌کنند. در ماه ژوئیه، یکی از شرکت‌های تابعه بانواستیل چین، به‌عنوان بزرگترین فولادساز جهان، اعلام کرد که سرمایه‌گذاری خود را در تأسیسات جدید در عربستان سعودی دوبرابر کرده و به یک میلیارد دلار می‌رساند. در ماه ژوئن، هلدینگ بازرگانی ژاپنی میتسوبی و جی اس انرژیز کره جنوبی، اعلام کردند که در کنار غول نفتی دولتی امارات، آنوکو، تأسیسات آمونیاک‌سازی در این کشور احداث می‌کنند. خودروسازان مختلف چینی در حال ساخت کارخانه در منطقه حاشیه خلیج فارس هستند. شرکت‌های آسیایی با پولی که کشورهای حاشیه خلیج فارس در اختیارشان گذاشته‌اند، دانش فنی خود را تقدیم منطقه می‌کنند.

تغییر مسیر سرمایه خلیج فارسی‌ها از غرب به آسیا

اما جریان سرمایه‌گذاری در جهت عکس نیز حرکت دارد. خبر بد برای غربی‌ها این است که منابع مالی کشورهای حاشیه خلیج فارس در حال دور شدن از بازارهای سهام غرب است. سال گذشته اداره سرمایه‌گذاری قطر، که اداره‌کننده صندوق سرمایه‌گذاری مستقل کشور است، یک میلیارد دلار در شرکت خرده‌فروشی ریلاینس، بزرگترین رزجیره خرده‌فروشی هند سرمایه‌گذاری کرد. سازمان سرمایه‌گذاری اروپایی در حال ایجاد یک صندوق ۴ میلیارد دلاری است که به‌صورت اختصاصی در هند سرمایه‌گذاری خواهد کرد. مبدله‌امارات، یکی دیگر از صندوق‌های سرمایه‌گذاری مستقل اماراتی است که قصد دارد تا پایان دهه یک چهارم داری‌های خود را در آسیا سرمایه‌گذاری کند، یعنی دو برابر آنچه که هم‌اکنون سرمایه‌گذاری داشته است. شرکت‌های کشورهای حاشیه خلیج فارس به‌صورت مستقیم هم در آسیا سرمایه‌گذاری می‌کنند. شرکت تجارت کشاورزی قطری بالاندافند در یک کارخانه لبنیات‌سازی ۵۰۰ میلیون دلاری در فیلیپین راه‌اندازی کرد و شرکت عربستانی برق ACWA، در حال ساخت پروژه‌های بادی و خورشیدی در ازبکستان و اندونزی است. دولت‌های هر دو طرف، هم حاشیه خلیج فارس و هم آسیایی، به تقویت روابط تجاری عمیق‌تر کمک می‌کنند. امارات توافقنامه‌های زیادی با کشورهای آسیایی امضا کرده؛ از جمله یکی از آنها در ماه مه و با کره جنوبی بوده و براساس این توافقنامه‌ها موانع تجاری را کاهش داده‌اند. در این میان نشست‌های دوجانبه‌ای چون مجمع تجاری ژاپنی-مسیر بستن قراردادهای تجاری با حمایت مقامات دولتی را هموار کرده است. در سال ۲۰۱۰، نگوین مین‌تریت، رئیس‌جمهور ویتنام، که کشورش ریاست دوره‌ای آسه‌آن را بر عهده داشت، خطاب به مقامات کشورهای عربی گفته بود: «کشورهای آسیایی برای تأمین نیازهای انرژی خود به بزرگترین منطقه صادرکننده نفت جهان متکی هستند، و کشورهای خلیج فارس واردات مواد غذایی و سرمایه‌گذاری در زمین‌های کشاورزی را هدف قرار داده‌اند تا غذای استراتژیک خود را تأمین کنند. شما چیزهایی دارید که ما نداریم، و ما چیزهای زیادی داریم که شما ندارید، بنابراین باید دست به دست هم دهیم.» روابط شورای همکاری خلیج فارس و آسه‌آن از سال ۱۹۹۰ شروع و تاکنون بسیار رشد داشته است. روابط تجاری این دو بلوک از ۷۷/۸۷ میلیارد

دلار در سال ۲۰۱۰ به ۱۳۸ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۲ رسیده است. بر اساس گزارش مؤسسه مطالعات سیاسی بین‌المللی، عمده صادرات خلیج فارس به آسیای جنوب شرقی، نفت خام، پلیمرهای پلاستیکی و محصولات آلومینیومی است. در حالی که مواد غذایی، محصولات الکترونیک، ماشین‌آلات و وسایل نقلیه در رأس واردات این کشورها قرار دارد. در میان کشورهای شورای همکاری خلیج فارس، امارات متحده عربی بیشترین حجم مبادلات تجاری را با آسه‌آن دارد؛ یعنی تقریباً ۴۹ درصد از کل تجارت امارات در سال ۲۰۲۲ را به خود اختصاص داده است و پس از آن عربستان سعودی ۳۶ درصد، قطر با ۱۱ درصد، عمان با ۲ درصد، کویت و بحرین هم هر کدام با یک درصد در رده‌های بعدی قرار دارند. براساس گزارش مؤسسه مطالعات سیاسی بین‌المللی در میان کشورهای آسه‌آن، سنگاپور و تایلند به ترتیب بزرگترین شرکای تجاری کشورهای حاشیه خلیج فارس هستند. امارات با اندونزی و کامبوج موافقت‌نامه‌های مشارکت اقتصادی جامع امضا کرده و در حال مذاکره با سایر کشورهای مهم آسه‌آن از جمله تایلند، ویتنام و مالزی است. براساس گزارش‌های حوزه انرژی انتظار می‌رود تقاضای انرژی جنوب شرق آسیا تا سال ۲۰۴۰ حدود ۶۰ درصد رشد کند؛ سه چهارم این تقاضای جدید احتمالاً از طریق سوخت‌های فسیلی تأمین خواهد شد و کشورهای حاشیه خلیج فارس می‌توانند منبع مهم و با ثبات تأمین این نیاز انرژی باشند.

عصر جدید مشارکت‌های اقتصادی چینی-عربی

سرمایه‌گذاری‌های کشورهای حاشیه خلیج فارس در چین طی چند سال گذشته به دلیل مشارکت‌های استراتژیک و منافع اقتصادی متقابل به‌طور قابل توجهی گسترش یافته است. این گسترش سرمایه‌گذاری‌های تصادف صرف نیست، بلکه نتیجه برنامه‌ریزی دقیق و آینده‌نگری استراتژیک است. برای عربستان سعودی و سایر کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس، ادامه برنامه‌های متنوع‌سازی اقتصادی در برنامه‌ریزی سیاستی آنها اولویت مطلق دارد. چین و بسیاری دیگر از نقاط آسیا به‌عنوان اجزای حیاتی این برنامه‌ها در چشم‌اندازهای کشورهای خلیج فارس جایگاه ویژه‌ای یافته‌اند. شش کشور عضو شورای همکاری خلیج فارس (بحرین، کویت، عمان، قطر، عربستان سعودی و امارات متحده عربی) با حجم کل تجارت ۳۱۵/۸ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۲، در زمره بزرگترین شرکای تجاری چین در خاورمیانه قرار دارند. حجم تولید ناخالص داخلی کشورهای شورای همکاری خلیج فارس ۲/۴ تریلیون دلار است در حالی که جی‌دی‌پی چین به ۱۷/۷ تریلیون دلار رسیده است. کشورهای شورای همکاری خلیج فارس نهمین اقتصاد بزرگ جهان هستند. در حالی که چین دومین اقتصاد دنیاست. در سال ۲۰۲۳ ارزش تملک و سرمایه‌گذاری شرکت‌های منطقه خلیج فارس در چین بیش از ۱۰۰۰ درصد افزایش یافت و به ۵/۳ میلیارد دلار رسید و بیشتر این رشد در سطح شرکت‌ها و پروژه‌های پتروشیمی مشترک بوده است. در جریان دهمین کنفرانس تجاری اعراب و چین که در ژوئن ۲۰۲۳ در ریاض برگزار شد، اعلام شد که چین قرار است تا سال ۲۰۳۰ بین ۲ تا ۲ تریلیون دلار سرمایه‌گذاری از صندوق‌های برتر ثروت دولتی خلیج فارس دریافت کند زیرا چرخش این صندوق‌ها به سمت آسیا و به‌ویژه چین است. میزان تملک دارایی‌ها توسط صندوق‌های ثروت کشورهای شورای همکاری خلیج فارس در چین به بیش از ۲/۳ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۳ افزایش یافت در حالی که این رقم در سال قبل از آن ۱۰۰ تریلیون دلار بود. از سال ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۲ تعداد نهادهای کشورهای حاشیه خلیج فارس که متقاضی دریافت گواهینامه «سرمایه‌گذار نهادی خارجی واجد شرایط (QFII)» بودند از سه نهاد به ۶ نهاد افزایش یافته است. در فوریه ۲۰۲۲، صندوق سرمایه‌گذاری عمومی عربستان سعودی با افتتاح دفتری در هنگ‌کنگ قصد خود را برای تعمیق روابط خود با پکن نشان داد. گروه سعودی تداول که بر بورس این کشور نظارت دارد، مذاکراتی با بورس‌های هنگ‌کنگ، شانگهای و شنتزن داشته‌اند. چنین توافقاتی دسترسی صندوق‌های ثروت کشورهای خلیج فارس و سایر صندوق‌های دولتی و خصوصی مبتنی بر شورای همکاری خلیج فارس را به بازار سهام چین تسهیل می‌کند. شورای همکاری خلیج فارس با این سرمایه‌گذاری‌ها نه تنها به دنبال بازده مالی هستند، بلکه هدفشان تقویت نوآوری و تنوع اقتصادی در هر دو منطقه است. با توجه به اینکه پکن با زیرگروهی مهمی در رزجیره تأمین انرژی پاک است و سهم قابل توجهی در تولید و عرضه باتری‌ها، انرژی بادی و لیتیم دارد، این همکاری‌ها برای شورای همکاری خلیج فارس فرصت مناسبی برای تنوع‌بخشی به اقتصادشان است. براساس داده‌های پایگاه اطلاعاتی Comtrade سازمان ملل، صادرات باتری لیتیمی چین به شورای همکاری خلیج فارس بین سال‌های ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۲ افزایش ۲۶ درصدی و در سال ۲۰۲۳ افزایشی ۹۹ درصدی را تجربه کرده است. عزم کشورهای شورای همکاری خلیج فارس برای گسترش روابط تجاری و اقتصادی با چین بدون شک تحت تأثیر روابط ایالات متحده با شورای همکاری خلیج فارس قرار خواهد گرفت. با این حال، به‌رغم هشدارهای ایالات متحده مبنی بر اینکه گسترش روابط شورای همکاری خلیج فارس و چین می‌تواند عواقبی داشته باشد، کشورهای منطقه به توسعه روابط خود با چین ادامه می‌دهند.

هند: همکاری اقتصادی بیشتر، روابط سیاسی عمیق‌تر

از زمان نخست‌وزیری نارندرا مودی، منطقه خلیج فارس بدل به شریک راهبردی مهم هند شده است. حالا خلیج فارس اولویت سیاست خارجی و امنیتی و بخش جدایی‌ناپذیر از استراتژی «همسایگی گسترده» هند است. این روابط که پیشتر بر انرژی، تجارت و مهاجران هندی متمرکز بود، حال به چارچوب جدیدی از روابط سیاسی، سرمایه‌گذاری و همکاری دفاعی و امنیتی تبدیل شده است. هند به دنبال جذب دلارهای نفتی خلیج فارس برای افزایش رشد اقتصادی، رسیدگی به نگرانی‌های امنیتی منطقه‌ای از جمله در دریای عرب و خلیج فارس و افزایش حضور و نفوذ منطقه‌ای